

Turizm Akademik Dergisi

Tourism Academic Journal

www.turizmakademik.com

Sakin Şehir Perşembe'de Paydaşların Uygulamalara ve Yaklaşımlara Yönelik Görüşleri*

Zeynep ÇOKAL**a, Nilgün DEMİREL^b

^a Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Nevşehir, Türkiye, zynpcokal@gmail.com.

ORCID: 0000-0001-5729-3228

^b Iğdır Üniversitesi Iğdır Meslek Yüksekokulu, Seyahat, Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, Iğdır, Türkiye, nilgundemirel90@hotmail.com.

ORCID: 0000-0003-2407-9932

Öz

Günümüz toplumlarının önemli endişelerinden biri gelecek nesillerin kaynaklar konusunda sıkıntı yaşamaması ve bu kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanamamasıdır. Kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla farklı çabalar ortaya çıkmış, bu çabaların sonucunda da farklı felsefeler benimsenmiştir. Toplumlar tarafından oldukça benimsenen ve turizme de yansımaları olan felsefelerden biri ise yavaş hareketi olmuştur. Yavaş hareketinin farklı alanlara etkisi ile yavaş şehir akımı ortaya çıkmıştır. Türkiye'de sakin şehir olarak benimsenen bu felsefenin birçok ön koşulu ve yerine getirilmesi gereken uygulamaları bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı sakin şehir olan Perşembe'deki paydaşların sakin şehir uygulamalarına ve yaklaşımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve turizm gelişimi için beklentilerin ortaya koyulmasıdır. Araştırmanın sakin şehir paydaşlarına ve turizm sektörüne teorik ve pratik açıdan katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Perşembe'deki uygulamalara yönelik görüşlerin belirlenmesi için nitel araştırma deseni olan durum araştırmasından yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak doküman inceleme ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada farklı meslek gruplarından 10 katılımcıya ulaşılmış ve nitel veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sorularının oluşturulmasında öncelikle kapalı kod sisteminden yararlanılmış ve literatür doğrultusunda ana temalar ve alt temalar belirlenmiştir. Bununla birlikte elde edilen veriler ışığında açık kod sistemiyle ana temalar ve alt temalar yeniden değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre en çok tekrar eden ana tema sakin şehir algısı olmuştur. En çok tekrar eden alt temaların ise olumsuz algı/ benimseneme, turizm gelişimi için beklenti, yatırım için fikir ve beklentiler olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda sakin şehir felsefesi benimsenmeyen destinasyonların yerel yönetimlerine, uygulayıcılarına ve sakin şehir unvanı almak isteyen ilçelere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sakin Şehir (Cittaslow), Perşembe, Paydaşlar.

The views of stakeholders on the implementations and approaches in Cittaslow Perşembe

Abstract

One of the most important concerns of today's societies is that future generations have difficulties in resources and the sustainability of these resources cannot be achieved. Different efforts have been made to ensure the sustainability of resources, and different philosophies have been adopted as a result of these efforts. One of the philosophies that have been highly embraced by societies and have reflections on tourism has been its slow movement. With the effect of its slow movement on different areas, the slow city movement has emerged. Slow city philosophy was also adopted by Turkey. This philosophy has many prerequisites and applications to be fulfilled. The aim of this research is to determine the views of the stakeholders in Perşembe, which is a slow city, towards slow city implementations and approaches and to reveal their expectations for tourism development. It is thought that the research will contribute theoretically and practically to the slow city stakeholders and the tourism sector. The case study, which is a qualitative research design, was used to determine the views on the implementations in the Perşembe. Document review and interview techniques were used as data collection. In the study, 10 participants from different professions were reached and qualitative data were collected. The obtained data were analyzed with the content analysis method. In forming the research questions, first of all, the closed code system was used and main themes and sub-themes were determined in line with the literature. Also, the main themes and sub-themes were re-evaluated using the open code system in the light of the data from the participants. Besides, the main themes and sub-themes were re-evaluated using the open code system in the light of the data from the participants. According to the analysis results, the most recurring main theme was the slow city perception. The most recurring sub-themes were found to be negative perception / non-adoption, expectations for tourism development, ideas, and expectations for investment. As a result of the findings, suggestions were made to the local administrations and practitioners of the destinations that adopt the slow city philosophy and to the districts that want to get the title of slow city.

Keywords: Slow City (Cittaslow), Perşembe, Stakeholders.

JEL CODE: Z32, R10

Makalenin Geçmişi:

Gönderim Tarihi : 17.11.2020

Birinci Düzeltme : 24.02.2021

İkinci Düzeltme : 11.03.2021

Kabul : 30.03.2021

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Çokal, Z. & Demirel, N. (2021). Sakin Şehir Perşembe'de Paydaşların Uygulamalara ve Yaklaşımlara Yönelik Görüşleri, Turizm Akademik Dergisi, 8 (1), 29-44.

*Bu çalışma için Iğdır Üniversitesi 13.07.2020 tarihli 2020/22 toplantı sayılı "Etik Kurul Onayı" alınmıştır.

** Sorumlu yazar e-posta: zynpcokal@gmail.com.tr

GİRİŞ

İnsanlık var olduğu günden beri hep daha ileriye gitmek için çaba göstermiştir. Bu çabalar insanların daha fazla üretmesini, ürettiğinin daha da üzerine çıkmasını sağlamıştır. Günümüze kadar her daim üretim yapan insan günümüzde üretim hızını oldukça ileri seviyeye getirmiştir. Ancak bu süreçte tüketim hızı da artmış ve üretimle doğru orantılı bir tüketim hızı ortaya çıkmıştır. Özellikle teknolojinin ilerlemesi ile erişilebilirliğin, ulaşılabilirliğin kolaylaştığı bir dönem yaşanmaktadır. Bu da insanları her şeyi hızlıca elde etmesine imkân vermektedir. Ancak bu hız her zaman olumlu katkılar yapmamakta, kaynakların da hızla tüketilmesine neden olmaktadır. Sürdürülebilirliğin oldukça önem kazandığı günümüzde bazı topluluklar bu hızı dur denilmesi gerektiğini düşünerek harekete geçmiş ve akımlar başlatmıştır. Bu akımlardan biri de hızlı tüketime tepki olarak ortaya çıkan yavaş akımıdır. Yavaş akımı, kişinin, kendi hayatının ritmini kontrol ederek bir direniş ve beraberinde değişim gerçekleştirebileceği inancını taşımaktadır. Bu felsefe, hızlı, küresel, doğadan kopuk, tüketim odaklı yaşam biçiminin kalıplarını eleştirel bir biçimde değiştirmeyi hedefleyen bir harekete kapı aralamaktadır (Ünal & Zavalsız, 2016). Yavaş hareketinin temelini sürdürülebilirlik oluşturmaktadır. Bu doğrultuda ilk olarak yeme alışkanlıklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması ve hızlı yemek konusuna bir tepki olması amacıyla yavaş yemek (slowfood) hareketi başlamıştır (Yılmaz & Çokal, 2019). Yavaş yemek felsefesinin ardından yavaş hareketi zamanla yavaş şehir, yavaş yaşam, yavaş ticaret, yavaş para, yavaş turizm, yavaş sanat, yavaş tasarım ve yavaş okuma gibi alt dallara yayılmıştır (Markwell, Fullagar & Wilson, 2012). Hepsinin temel amacı da kendi alanlarında sürdürülebilirliğin sağlanması ve hızı yavaşlatarak sakinleşmektir.

Dünyada bu felsefenin en yaygın benimsendiği alanlar yavaş yemek ve yavaş şehirler olmuştur. Ancak bu felsefenin temel amacı sürdürülebilirlik iken “yavaş yemek” ve “yavaş şehir” hareketleri destinasyonlarda farklı amaçlarla benimsenmeye başlamıştır. Özellikle yavaş şehir unvanı almak, şehirler için bir prestij ve etiket haline gelmiştir. Bu etiketle şehirler bilinirliklerini arttırarak daha çok kitleye hitap etmek hatta daha çok ziyaretçi ağırlamak gibi düşüncelere kapılmaya başlamışlardır. Bu da yavaş şehir felsefesinin özüne oldukça aykırı bir durum ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma ile Karadeniz’in ilk yavaş şehir unvanı alan ve Ordu ili sınırlarında olan Perşembe İlçesi’nde paydaşların yavaş şehir unvanına bakış açıları ve yavaş şehir algıları ortaya koyulmaya çalışılmaktadır. Ayrıca paydaşların Perşembe’deki yavaş şehir uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Literatürde yer alan çalışmalarda, genellikle Perşembe yerel halkının sakin şehir ağına yönelik algısını ölçmek amacıyla nicel veri

toplama yöntemi kullanılmıştır (Numanoğlu & Güçer, 2018; Şengür & Atabeyoğlu, 2018). Bu çalışmada ise, yalnızca yerel halkın değil, diğer paydaşların da Perşembe’nin sakin şehir üyeliğine yönelik alguları, durum araştırması deseni ışığında nitel veri toplama teknikleri ile ölçülmektedir. Paydaş gruplarının farklılık göstermesi ve çalışma verisinin nitel araştırma teknikleri ile toplanması derinlemesine bilgi elde edilmesine imkân sağlamaktadır. Ayrıca paydaşların sakin şehir üyeliği ile geçen 8 yıllık süreçte Perşembe’deki gelişmelere ve uygulamalara yönelik görüşleri de değerlendirilmektedir. Bu yönüyle çalışma, veri toplama yöntemi ve örneklem grubu açısından farklılık göstermekte ve benzer çalışmalardan farklılaşmaktadır. Elde edilen veriler sonucunda sakin şehir Perşembe’nin turizm gelişimine ilişkin paydaş önerileri yansıtılmakta bu nedenle gelişime ilişkin stratejik adımlar atılmasına imkan tanıyacak ipuçları sunmaktadır. Durum çalışması olarak gerçekleştirilen çalışmada tarafsız yansıtılan verilerin ve söylemlerin, yerel yönetimler tarafından değerlendirildiğinde geleceğe yönelik bakış açısı kazandırabileceği düşüncesi ile de çalışma önem arz etmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sakin Şehir Kavramı

Günün 24 saate sığmadığı daha fazla zamana ihtiyaç duyulan bir çağda hız herkesin temel amacı haline gelmiştir. Daha hızlı çalışmak, daha hızlı gitmek ve meşgul olunan her şeyi daha hızlı yapmak insanların hayatlarında önceliği olmuştur. Bu hız ise II. Dünya Savaşı sonrasında sanayileşme ve endüstri devrimi ile gelişen teknoloji aracılığıyla başlamıştır. Savaşın meydana getirdiği yıkıma ortaya çıkardığı barınma sorunu hızlı ve çarpık kentleşmeye sebep olmuştur. Bu hızlı gelişim beraberinde, ulaşım ve trafiğin yoğunlaşmasına, görüntü ve gürültü kirliliğinin ortaya çıkmasına, doğal kaynakların temel özelliğini kaybedip genetiği değiştirilmiş ürünlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Coşar, 2013). Böylelikle hayatın her alanında hız önemli bir yer edinmiştir.

Günümüzde her şeyi hızlı yapmak oldukça önemli hale gelse de aslında bu kadar hız çok da iyi bir durum değildir. Özellikle hızlı yaşamın sonucunda her şeyin hızla tüketilmesi ve aynı hızla tüketilenin yerine koyulamaması ciddi sorunlara neden olmaya başlamıştır (Çokal & Yılmaz, 2019). Bu sorunlardan biri de sürdürülebilirliğin sağlanamamasıdır. Özellikle doğal kaynakların hızla tüketilmesi gelecek nesillerin o kaynaklara ulaşımını engellemektedir. Tüm bu sorunların önüne geçmek amacıyla sürdürülebilirlik temelli, yavaşlığın esas alındığı yavaş hareketi ortaya çıkmıştır. Yavaş hareketinin çıkış noktası yavaş yemek hareketi olmuş, ardından kentlerde yavaşlığı sağlamak amacıyla yavaş şehir hareketi başlamıştır.

Yavaş şehir hareketi ilk olarak 1999 yılında, Greve in Chianti'nin (İtalya) eski belediye başkanı Paolo Saturnini'nin öncülüğünde ortaya çıkmıştır. Paolo Saturnini önderliğinde toplanan dört küçük İtalyan kentinin (Orvieto, Greve in Chianti, Bra, Positano) belediye başkanları, Slow Food hareketini kentsel boyuta taşıyacak bir çözüm üreterek Sakin Şehir Birliğini kurmuşlardır. Sakin şehirler, yavaş yemek felsefesini küçük şehirlerin tasarım ve planlamasında kullanmayı amaçlayan, küreselleşmenin yarattığı homojen mekânlardan biri olmak istemeyen, yerel kimliğini ve özelliklerini koruyarak dünya sahnesinde yer almak isteyen şehirlerin katıldığı uluslararası bir ağdır (Miele, 2008; Cittaslow Türkiye, 2020). Yavaş şehir hareketi şehirlerin yaşam kalitesini iyileştirmek ve farklı bir kalkınma modeli ortaya koymaları amacıyla geliştirilmiştir. Yavaş şehir hareketi ile birlikte özellikle nüfusu 50 binin altında olan kentlerde temel olarak amaçlanan şunlardır (Sezgin & Ünüvar, 2011);

- Standardizasyon değil çeşitliliği teşvik etmek
- Yerel kültürü, gelenekleri desteklemek ve teşvik etmek
- Daha sürdürülebilir çevreler için çalışmak
- Yerel üretim ve ürünleri desteklemek, teşvik etmek
- Özellikle çocuklar ve gençler arasında sağlıklı yaşamı teşvik etmek
- Bu değerleri inşa etmek üzere yerel toplum ile beraber çalışmak.

Yabancı literatürde cittaslow (yavaş şehir) olarak geçen kavram Türkçeye sakin şehir şeklinde çevrilmiştir. Türkçede yavaş kelimesi olumsuz anlam kattığı için Türkiye'de Cittaslow üyeliğine hak kazanan şehirlere "Yavaş Şehir" yerine "Sakin Şehir" unvanı verilmesi uygun görülmüştür (Cittaslow Türkiye, 2020). Sakin şehirlerin yönetimleri, kuruluş aşamasında, daha az kirletilmiş bir çevre, yerel kültürel değerlerin ve zanaatların korunup geliştirilmesi, yerel mutfağın sürdürülebilir kılınp yerel üretime sahip çıkılmasını hedeflemişlerdir. Ayrıca kurucular, daha sağlıklı bir çevre oluşturmak için teknolojiyi kullanacaklarını, vatandaşları, sakin yaşama ilişkin bilinçli kılıp bu yönde gerekli idari uygulamaları gerçekleştireceklerini taahhüt etmişlerdir. Temel amaçları; sağlıklı bir doğal yaşam, sürdürülebilir bir ekonomi, toplumun geleneksel yaşam ritmine uyumlu ve canlılığa sahip yerlerin geliştirilmesini teşvik etmektir (Knox, 2005). Cittaslow hareketi, 2020 yılında 30 ülkede 266 üyesi olan oldukça geniş bir ağ haline gelmiştir. Sakin Şehir olgusunun kurucu ülkesi konumunda bulunan İtalya, hâlihazırda 86 sakin şehre sahip olarak, sakin şehir sayısında diğer

ülkelerin açık ara önünde yer almaktadır (Cittaslow International, 2020). Her geçen gün de birliğe üye şehir sayısı artmaktadır.

Türkiye'de 2020 yılı itibarıyla sakin şehir unvanına sahip 18 şehir bulunmaktadır. Türkiye'deki Sakin Şehir hareketinin başlangıcı, 2009 yılında Seferihisar ile olmuştur. Cittaslow logosunu alabilmek için gerekli 60 ölçütten %70'ini yerine getirerek, Türkiye'nin ilk sakin şehri markasını kullanma hakkına sahip olan Seferihisar, aynı zamanda Türkiye'nin Cittaslow başkenti ilan edilerek Cittaslow Türkiye Koordinatörlüğü görevini almıştır. Seferihisar ilk olmasından dolayı, Sakin Şehirler ağına katılmak isteyen diğer belediyeler, Seferihisar'ı referans göstererek, bu uluslararası birliğe dâhil olmuştur. Sakin şehir olmanın temel şartı nüfusun 50 binin altında olmasıdır. Bu nedenle bu unvanı alan yerler genellikle ilçe veya kasaba konumunda olan yerleşim yerleridir. Bu unvanı almak isteyen yerleşim yerlerinin 7 başlık ve 59 ana ölçüt/farkındalık başlığı altında 3 özel koşulu gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu kriterlerin açıklandığı 7 ana başlık şu şekildedir (Cittaslow Türkiye, 2020):

1. Çevre Politikaları (12 adet)
2. Altyapı Politikaları (9 adet)
3. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları (17 adet)
4. Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatçılara Dair Politikalar (10 adet)
5. Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim için Planlar (10 adet)
6. Sosyal Uyum (9 adet)
7. Ortaklıklar (3 adet)

Bu kriterlerin karşılanıp karşılanmadığını denetleme görevi ise öncelikle ülkelerde bulunan Cittaslow birliklerine verilmektedir. Sonrasında uluslararası Cittaslow birliğine başvuru yapılarak sakin şehir unvanı alınmaktadır. Bu unvan temelde kentlerdeki yerelliğin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla alınmaktadır. Ancak son yıllarda sakin şehir unvanının, özellikle Türkiye'de, bir turizm ürünü olarak kullanılmaya başlandığı ve bunun sakin şehirlerin ortaya çıkış felsefesi ile örtüşmediği görülmektedir. Sakin şehirlerin olumsuz yönlerinden biri olarak kazara turistlerin gelmesi ve kitle turizminin bir parçası olan turistlerin sakin şehirlere yönelmesi olarak görülmektedir (Yurtseven & Kaya, 2011). Benzer şekilde sakin şehirlerin birçoğunda bu unvandan beklenti yerel ekonomiyi canlandırmak ve daha hızlı gelişimini sağlamaktır. Sakin şehir üyeliği ile turizm odaklı ekonomik gelişim sağlanarak yerel nitelikler uluslararası pazara sunulmaya çalışıl-

maktadır (Mayer & Knox, 2009). Ancak tüm bunlarla sakin şehirlerin sakinliğinin bozulacağına ve turistik yörelere haline geleceğine yönelik endişeler ortaya çıkmaktadır. Ayrıca ekonomik olarak kalkınma amacı güdülmesi ile sakin şehirlerin nüfuslarında artış meydana gelmesi mümkündür. Bu da sakin şehir olmanın temel kriteri olan 50 binden az nüfusa sahip olma gerekliliğini tehlikeye sokmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2020). Bununla birlikte şehirlerin sakin unvanı almalarının ardından turizm yatırımına yönelik arzuların değerlendirilmesi ve karlılık savaşları, zamanla yapılaşmada görülen çarpıklıklar ve şehrin özgün dokusunun bozulması, şehrin göç alması sonucu artan nüfus ve buna bağlı olarak kriterin karşılanamaması nedeniyle unvanın kaybedilmesi riski, nüfus artışının getirdiği gürültü kirliliği ve yerel halkın yaşam kalitesinin düşmesi gibi olumsuz sonuçlar yaşanmasına neden olabilmektedir (Coşar, 2019). Tüm bunlar sakin şehir felsefesinin ilgili paydaşlar tarafından doğru anlaşılması ve bu unvanın sürdürülebilmesi için sakin şehirlerin sahip olduğu karakteristik özelliklerin korunması gerektiğini göstermektedir.

Sakin Şehir Perşembe

Sakin şehir hareketi her geçen yıl yeni üyelerle birlikte büyümeye devam etmektedir. 2009 yılında ilk olarak İzmir'in Seferihisar ilçesinin bu unvanı alması ile birlikte Türkiye sakin şehir hareketi ile tanışmıştır. 2020 yılında ise Türkiye'de en son bu unvanı alan Ankara'nın ilk sakin şehri Güzöl ile birlikte 18 sakin şehir bulunmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2020). Karadeniz Bölgesi'nde ise 2012 yılında sakin şehir unvanı alan ilk ilçe Perşembe olmuştur.

Perşembe Orta Karadeniz'in incisi olan Ordu İli'ne bağlı, 2019 adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre 31.542 nüfuslu bir ilçedir (Tüik, 2020). Orta Karadeniz Bölümü'nde 224 km²'lik yüzölçümüne sahip olan ve tipik Karadeniz iklimi özellikleri görülen Perşembe'de kışlar ılık, yazları ise serin geçmektedir (Bahtiyar Karadeniz, 2014). Perşembe Cittaslow ağına Dünyada 161. Türkiye'de ise 8. Sakin şehir olarak 2 Kasım 2012'de resmi üyeliğini gerçekleştirmiştir (Cittaslow Türkiye, 2020). Fatsa ile Perşembe arasındaki yaklaşık 50 km'lik mesafede dağlar denize çok dik olarak inmekte olup, kıyıdaki yalıyarların yüksekliği yer yer 100 m.'yi bulmaktadır. Kıyının bu özelliği bu kesimde büyük yerleşimlerin ortaya çıkmasını önemli ölçüde engellemiştir (Bekdemir, 2007). Oldukça eski bir tarihi olan Perşembe'de M.Ö. 400 yıllarında Kolhlar, Driller, Mosinoikler, Halibler ve Tibarenler gibi Yunan asıllı olmayan yerli halkların yaşamış olduğundan bahsedilmektedir (Erdoğan, 2005). Yöreyle ne zaman yerleştikleri hakkında bilgi bulunmayan kavimlerin, balıkçılık, demir ve gümüş işlemeciliği ile geçindikleri kaynaklarda belir-

tilmektedir (Özdemir, 2005). Tarihi değerlerinin yanı sıra doğal çekicilikleri ile Perşembe oldukça ilgi gören bir ilçedir. İlçede Yason burnu başta olmak üzere birçok turistik çekicilik bulunmaktadır. Doğal yaşam kaynaklarının ve eşsiz Karadeniz manzarasının varlığı Perşembe İlçesi'nin sakin şehir unvanı almasında oldukça etkili olmuştur. Bunların yanı sıra yörede gelecek nesillere aktarılması beklenen gümüş işlemeciliği gibi önemli geleneksel el sanatları da bulunmaktadır. Tüm bunlar Perşembe ilçesinin önemli çekiciliklerini oluşturmakta ve Perşembe'yi turist çeken bir destinasyon haline getirmektedir.

Perşembe'nin Karadeniz'in ilk sakin şehri olması bu bölge ile ilgili sakin şehirlere yönelik araştırma sayısının da kısıtlı olmasına neden olmuştur. Yapılan kısıtlı sayıdaki araştırmalar ise şu şekildedir;

Bahtiyar Karadeniz (2014) yapmış olduğu çalışmada sürdürülebilir turizme hizmet eden, çevresel ve kültürel dokunun korunduğu, yöresel mutfak, müzik, sanat ve folklor öğelerinin ön planda tutulduğu bir yerel kalkınma modeli olan "sakin şehir Perşembe" ve turizm potansiyeli üzerine değerlendirmelerde bulunmuştur. Çalışmada özellikle Perşembe'nin turistik çekicilikleri ele alınmıştır.

Kabacık (2015) ise çalışmasında Ordu İli Perşembe İlçesinin sakin şehir olma sürecinde karşılaştığı sorunları ve sakin şehir olmanın olumlu ve olumsuz katkılarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Elde edilen bilgiler sonucunda halka yöresel yapı bozulmadan yerel kalkınmanın olabileceği iyi anlatılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sakin şehir olmak isteyen diğer şehirlerdeki, sadece belediyelerin değil bölgedeki diğer kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özellikle medyanın sakin şehir felsefesine daha çok sahip çıkması ve benimsemesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yılmaz (2016), yapmış olduğu çalışmada sürdürülebilirlik ekseninde gelişen sakin şehir hareketinde Perşembe ilçesinin söz konusu harekete dâhil olmasıyla ilçenin kentsel yaşam kalitesinde ne gibi farklılıklar meydana geldiğini araştırmıştır. Sakin şehir hareketinin dayandığı ilkelerin harekete geçirilmesi sürecinde Perşembe'de bireylerin ve kentin yaşam kalitelerinin yükseltilmesi için çalışmalar yapıldığı ve bunun sonucunda sakin şehir hareketi ile kentsel yaşam kalitesi arasında güçlü bir bağ olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Numanoğlu & Güçer (2018) çalışmalarında sakin şehir kavramının Perşembe ilçesine olumlu ve olumsuz etkilerini araştırmıştır. Bu kapsamda yapılan anket çalışması ile yerel halk açısından etkileri araştırılarak veriler elde edilmiştir. Çalışma sonucunda Cittaslow unvanının turizme olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Ancak yerel halkın bu unvanın alın-

masından sonra oluşan turist yoğunluğundan endişe duyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şengür & Atabeyoğlu (2018) da benzer şekilde Perşembe halkının sakin şehir kent modeline yönelik algılarını ölçülmüştür. Yerel halkın sakin şehir unvanına ilişkin endişe duymadığı ve gelecekte de bu unvanın korunacağını düşündüğü sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmaların yanı sıra Türkiye'de bulunan diğer sakin şehirlerle ilgili birçok araştırmaya rastlanmaktadır. Diğer sakin şehirlerde yerel halkın algısına yönelik yapılan çalışmalar ise şu şekildedir;

Alkan (2020) çalışmasında 2019 yılında Sakin şehir unvanı alan Ahlat'ta yerel paydaşları oluşturan kamu kurum ve kuruluşları, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları, turizm endüstrisi içerisinde yer alan kişi ve kuruluşların Sakin Şehir Hareketi'ni nasıl algıladığı incelemiştir. Çalışmada sakin şehir hareketinin şehrin kalkınması ve gelişmesine katkı sunup sunmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Çalışma sonucunda Ahlat şehrinde yerel paydaşların Sakin Şehir hareketi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu akımın şehirde henüz kalkınma ve gelişmeye etki edecek bir düzeyde olmadığı bulgusu elde edilmiştir.

Uslu & Avcı (2020) çalışmalarında Köyceğiz'de yerel halkın Cittaslow (sakin şehir) hareketine bakış açısını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, yerel halkın bakış açısının demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, yerel halkın sakin şehir hareketine ilişkin bakış açısının ekonomik ve kültürel etkiler açısından olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan bu araştırmalar ışığında Perşembe ilçesinde paydaşların sakin şehir algısı, sakin şehir olma ile ilgili görüşleri merak konusu olmuştur. Buradan yola çıkarak bu çalışmada Perşembe'deki paydaşların sakin şehir uygulamalarına ve yaklaşımlarına yönelik görüşlerinin ele alınması amaçlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımından yararlanılmaktadır. Nitel araştırmada bir konu hakkında daha fazla şey öğrenme, hatta onu geliştirme isteği ve sorulara daha detaylı cevap bulma gibi motivasyonlar yer almaktadır (Merriam, 2015). Böylelikle sakin şehir Perşembe'nin sakin şehir olma sürecinde ve sonrasında gerçekleşen uygulamalara ilişkin daha detaylı bilgi edinileceği düşünülmektedir. Araştırma deseni olarak durum çalışması tercih edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması ile ilgili farklı fikirler bulunmaktadır. Durum çalışması, vaka/ örnek olay gibi isimlerle de anılmaktadır (Subaşı & Okumuş, 2017). Gerçek yaşamın, güncel bağlam ya da ortamın

içindeki bir durumun araştırılmasını gerektiren yaklaşım durum çalışmasıdır (Yin, 2003). Merriam (2015)'e göre durum çalışması, sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmadaki durum ise Perşembe ilçesinin sakin şehir olma durumu ve sürecidir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmada Sakin Şehir Perşembe'deki paydaşlar örnekleme dâhil edilmiştir. 2 esnaf, 2 akademisyen, 1 yüksek ziraat mühendisi/ Perşembe Sakin Şehir Üretici Kadınlar Derneği Başkanı (STK), 1 restoran işletmecisi, 1 öğrenci, 1 otel sahibi, 1 taksi şoförü ve 1 otel çalışanı ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı ve kartopu örnekleme yöntemleri tercih edilmiştir. Amaçlı örnekleme/yargılayıcı örnekleme geliştirilirken araştırmacılar sosyal dünyaları temsil eden katılımcıları seçerken bazı gruplarla ilgili özel bilgilerini ya da deneyimlerini kullanmaktadırlar. Kartopu/ zincirleme örnekleme ise ilgilenilen özelliğe sahip birkaç kişiyi belirleyip sonra onlarla görüşme yaparak bu katılımcıların özelliklerine sahip kişilerin isimleri (yönlendirme) sorulmakta ve katılımcı zinciri oluşturulmaktadır (Berg & Lune, 2015).

Veri Toplama Yöntemi ve Araçları

Veri toplama yönteminde görüşme ve doküman inceleme tekniği tercih edilmiştir. Araştırmada öncelikle sakin şehir ve Perşembe ilçesi ile ilgili dokümanlar incelenmiş, ayrıca yarı yapılandırılmış soru formunu oluşturmak için elde edilen kaynaklardan yararlanılmıştır. Araştırma sorularının oluşturulmasında öncelikle kapalı kod sisteminden yararlanılmış ve literatür doğrultusunda ana temalar ve alt temalar belirlenmiştir. Bununla birlikte sahadan gelen veriler ışığında açık kod sistemiyle ana temalar ve alt temalar yeniden değerlendirilmiştir. Hazırlanan görüşme formunun etik açıdan uygunluğunun tespit edilmesi amacıyla "İğdir Üniversitesi 13.07.2020 tarihli 2020/22 toplantı sayılı "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Veri toplama sürecinde bireysel görüşme tercih edilmiştir. Görüşme, araştırmacının ilgili kişilere kapalı uçludan açık uçluya uzanan bir yelpazede sorular sorarak bilgi topladığı bir süreçtir (Buran, 2017). 8- 17 Temmuz 2020 tarihleri arasında katılımcılarla görüşmeler, ortalama 50 dakika sürmüştür. Görüşme sürecinde gönüllülük esasına dikkat edilmiştir.

Durum çalışması araştırması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya

koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2013). Bu kapsamda Perşembe'nin sakin şehir üyeliğine ve buna yönelik yapılan uygulamalara ilişkin Perşembe'de bulunan paydaşlara aşağıda belirtilen 9 soruluk yarı yapılandırılmış mülakat formu yöneltilmiştir. Sakin şehir literatürüne (Miele, 2008; Bahtiyar Karadeniz, 2014; Kabacık, 2015; Numanoğlu & Güçer, 2018; Cittaslow Türkiye, 2020) ve sürdürülebilir gelişim (Butler, 1991; Chichilnisky, 1997) literatürüne dayanarak oluşturulan sorular yazarlar tarafından düzenlenmiştir.

1. Sakin şehir kavramı/olgusu sizin için ne ifade ediyor?
2. Sakin şehir olma sürecinde ve sonrasında sizlere bilgilendirme yapıldı mı?
3. Sizce sakin şehir olmada amaç neydi? Neden Perşembe sakin şehir olmak istedi?
4. Sakin şehir olma amacı sürdürülebilirlik mi turizm hareketliliğinin artması mı?
5. Sakin şehir nasıl olmalı?
6. Sakin şehir olduğunuzda ne bekliyordunuz? Bu beklentiler karşılandı mı?
7. Sakin şehir bağlamında Perşembe'de eksik gördüğünüz ve tamamlanması gereken noktalar neler?
8. Sakin şehir olduktan sonra Perşembe'de ne değişti? Ne gibi uygulamalar oldu?
9. Sakin şehir olmanın size/kurumunuza ve Perşembe'ye katkısı ne oldu?

Verilerin Analizi

Veri analiz yönteminde içerik analizinden faydalanılmıştır. Genel anlamda içerik analizi, çeşitli yazılı

dokümanlar, fotoğraflar, videolar ve ses kayıtlarını da içeren ve insanlar arasında gerçekleşen çeşitli iletişim şekillerinde uygulanabilmektedir (Berg & Lune, 2015). İçerik analizi, bir veya birçok metnin içindeki sözcüklerin, kavramların, temaların, deyimlerin, karakterlerin veya cümlelerin varlıklarını belirlemek ve onları sayıya dökmek için kullanılmaktadır. Metnin olmadığı, konuşmalar ve görüşmeler gibi sözlü iletişim araçları kullanıldığında bunlar yazıya dökülmekte ve incelenmektedir (Kızıltepe, 2017). Araştırma kapsamında da yapılan görüşmeler öncelikle yazıya dökülmüş ve sonrasında inceleme yapılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda sonuçların inandırıcılığı, önemli bir konudur. Geçerlik ve güvenirlik bu açıdan araştırmalarda en yaygın kullanılan iki ölçüt olarak kabul edilmektedir. Geçerlik araştırma sonuçlarının doğruluğunu konu edinmektedir. Güvenirlik ise araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilgilidir. Geçerlikte araştırma alanına olan yakınlık, yüz yüze görüşmeler yoluyla doğrudan ve olayın gerçekleştiği doğal ortam içinde bilgi toplama, elde edilen bilgilerin teyit edilmesi için alana geri gidebilme ve ek bilgi toplama olanağının olması nitel araştırmada geçerliği oluşturmayı sağlayan önemli özelliklerdir. Güvenirliği sağlayan yöntemler arasında inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık, teyit edilebilirlik gibi kavramlar kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Tüm bunların sağlanması ile birlikte araştırmanın güvenirliği kapsamında kodlayıcılar arası uzlaşma sağlanmış ve klasik yöntemlerden biri olan alan uzmanlarına danışma stratejisinden yararlanılmıştır.

ANALİZ VE BULGULAR

Sakin Şehir Perşembe'deki uygulamalara ilişkin algıyı değerlendirmek için toplamda 10 katılımcı ile

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Medeni Durum	Meslek
K1	Kadın	30	Lisansüstü	Evli	Yüksek Ziraat Mühendisi/ Perşembe Sakin Şehir Üretici Kadınlar Derneği Başkanı
K2	Erkek	74	Ortaokul	Evli	Restoran İşletmecisi
K3	Kadın	51	Lisansüstü	Evli	Akademisyen
K4	Kadın	21	Lisans	Bekâr	Öğrenci
K5	Erkek	41	Lisansüstü	Evli	Akademisyen
K6	Erkek	58	Lise	Evli	Esnaf
K7	Kadın	55	Lise	Evli	Esnaf
K8	Kadın	60	Lise	Evli	Otel Sahibi
K9	Erkek	47	Lise	Bekâr	Taksi Şoförü
K10	Erkek	37	Ön lisans	Evli	Otel çalışanı

görülmüştür. Katılımcılara ilişkin demografik bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Araştırmaya 5'i kadın ve 5'i erkek olmak üzere 10 katılımcı dâhil olmuştur. Katılımcıların yaş ortalaması 47,4 olarak hesaplanmıştır. Katılımcılardan 3'ü lisansüstü, 1'i lisans, 1'i ön lisans, 4'ü lise ve 1'i ortaokul mezunudur. Katılımcıların 8'i evli ve 2'si bekârdır. Araştırmaya katılanların farklı meslek gruplarından olmasına dikkat edilmiş, 2 esnaf, 2 akademisyen, 1 yüksek ziraat mühendisi/ Perşembe Sakin Şehir Üretici Kadınlar Derneği Başkanı (STK), 1 restoran işletmecisi, 1 öğrenci, 1 otel sahibi, 1 taksi şoförü ve 1 otel çalışanı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sürecinde Yerel Yönetimlerden ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden istenen görüşme talepleri sonuçsuz kalmış ve bu paydaşlarla görüşme gerçekleştirilememiştir. Görüşmeler süresince veri doyum noktasına ulaşılması ve verilerin tekrar edilmesi sonucunda 10 kişi ile görüşme tamamlanmıştır.

Görüşmeler sonucu elde edilen veriler deşifre edilerek MAXQDA projesi olarak tanımlanmıştır. Araştırmanın temel kavramlarını ortaya çıkarmak amacıyla

sözcüksel tarama gerçekleştirilmiştir. Sakin şehir Perşembe'deki uygulamaların durumu, Perşembe sınırlı sisteminin içerisinde derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi için öncelikle sakin şehir literatürünün ve sonrasında elde edilen veriler ışığında, ana ve alt temalar belirlenmiştir. Sakin Şehir Perşembe'deki uygulamalara ve yaklaşımlara ilişkin durumu betimlemeye ve incelemeye yönelik birbirinden bağımsız iki araştırmacı tarafından yapılan ana tema ve alt tema karşılaştırması sonucunda 3 ana tema ve 12 alt tema oluşturulmuştur. Ana ve alt temalara ilişkin detaylar Tablo 2'de açıklanmaktadır.

Tablo 2'de açıklanan tema ve alt temalara ilişkin betimsel analizler yapılmış olup, verilerin görselleştirilmesi için kelime bulutu, yüzde grafiği ve kod- alt kod bölümler modeli kullanılmıştır. Sakin şehir Perşembe'ye ilişkin anahtar kavramları ortaya çıkarabilmek için ilk olarak kelime frekans analizleri yapılmıştır. Kelime frekansları MAXQDA (demo) yazılımının MAX-Dicto modülü ile elde edilmiş kelime bulutu şeklinde görselleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerisinde sık tekrarlanan ve tek başına anlamı olmayan (fakat, bir

Tablo 2. Ana ve Alt Temalara İlişkin Açıklamalar

Ana Temalar	Alt Temalar	Açıklamalar
Sakin Şehir Algısı	Sakin Şehir Farkındalığı	Paydaşların, sakin şehir olma süreci, sakin şehir özellikleri ve sakin şehre ilişkin bildiklerinin tümünü ifade etmektedir.
	Paydaşların bilgilendirilmesi	Sakin şehir olma sürecinde, tüm paydaşların sakin şehir hakkında bilgilendirilmesini ifade etmektedir.
	Olumlu algı/Benimseme	Perşembe'nin sakin şehir olma süreci ve olduktan sonraki sürece ilişkin paydaşların olumlu tutum, düşünce ve algılamalarını ifade etmektedir.
	Olumsuz Algı/Benimsememe	Perşembe'nin sakin şehir olma süreci ve olduktan sonraki sürece ilişkin paydaşların olumsuz tutum, düşünce ve algılamalarını ifade etmektedir.
	Topluma/ Kuruma Katkı	Sakin şehrin paydaşların içinde bulunduğu topluma, kuruma, sivil toplum kuruluşuna, işletmelerine ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel vb. katkıları ifade etmektedir.
Sürdürülebilir Kent Yaşamı	Sürdürülebilir Altyapı	Sakin şehir olduktan sonra Perşembe'nin altyapısının sürdürülebilir ilkelere uygun bir şekilde geliştirilmesini ifade etmektedir.
	Sürdürülebilir Doğa ve Çevre	Sakin şehir olma kriterleri doğrultusunda doğanın ve çevrenin sürdürülebilir ilkelere uygun bir şekilde korunmasını ifade etmektedir.
	Sakin Şehir Kriterlerine Uygun Koruma	Perşembe'nin sakin şehir kriterlerine uygun bir şekilde geliştirilmesi ve geliştirirken korunmasını ifade etmektedir.
	Ekonomik Kalkınma	Sakin şehir olmanın hem Perşembe'ye hem de Ordu iline ekonomik katkı sağlaması ve çarpan etkisi ile şehrin ekonomisinin kalkınmasını ifade etmektedir.
Turizm Gelişimi	Yatırım İçin Fikir ve Beklentiler	Paydaşların turizm gelişimine yönelik planladıkları, girişimde buldukları veya fikir olarak belirttikleri yatırım ve beklentileri ifade etmektedir.
	Turizm Paydaşlarının İletişimi	Sakin şehir paydaşlarının turizmin gelişimi için gerçekleştirdikleri her türlü iletişim sürecini ifade etmektedir.
	Turizm Gelişimi İçin Beklenti	Sakin şehir Perşembe'de turizm hareketlerinin gerçekleşmesi ve artması için paydaşların beklentilerini, taleplerini ve isteklerini ifade etmektedir.

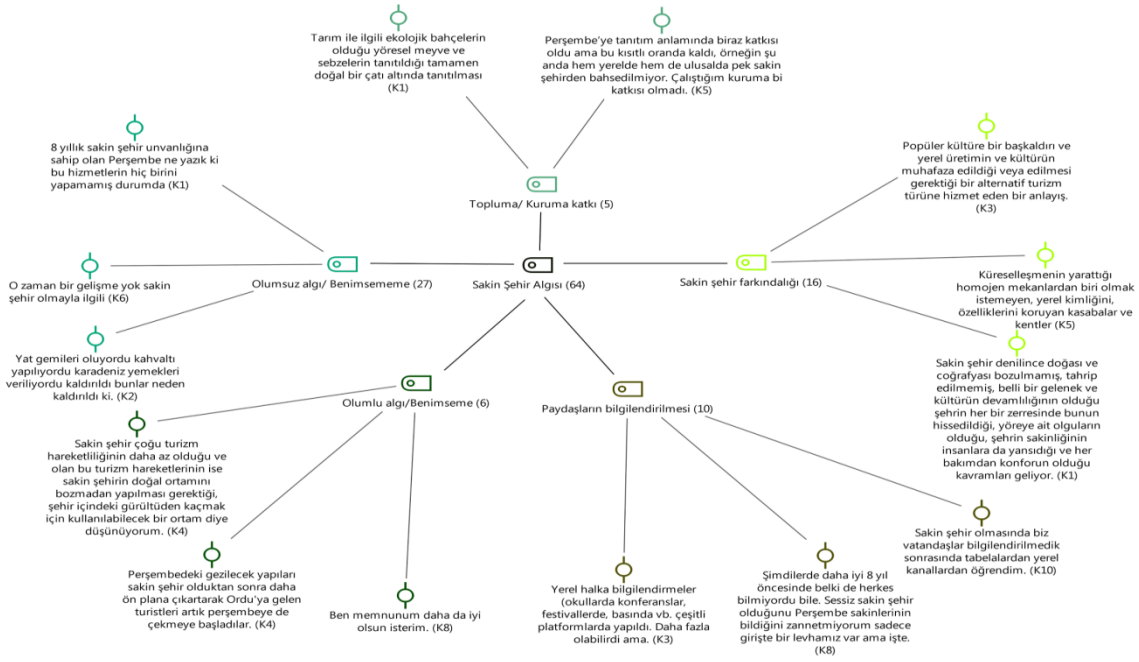

fazla olduğundan, beklentilerin karşılanmaması sonucunda olumlu algıların azaldığı söylenebilir. Özellikle esnafın ve taksi şoförlerinin, Perşembe'nin sakin şehir olmak yerine hızlı yaşamın hüküm sürdüğü, daha fazla turistin ağırlandığı ve ekonominin daha canlı olduğu şehirlere benzemesi yönünde taleplerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Şekil 2'de alt temalara yönelik yüzde grafikleri verilmiş ve alt temalar oranlarına göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Yapılan kodlamalar sonucunda en çok bahsedilen alt temanın, Sakin Şehir Algısı ana temasının altındaki *olumsuz algı/benimsememe* %16'lık bir oranla ön plana çıktığı görülmektedir. Paydaşların, Perşembe'nin sakin şehir olma sürecinden memnun olmadıkları sonucuna ulaşmakta ve turizm gelişimi için beklenti alt temasının %14,8'lik oranla bunu desteklediği görülmektedir. 2012 yılından bu yana turizm gelişimi için büyük yatırımların gerçekleşmediği, otel işletmelerinin sayısının ve yatak kapasitesinin yeterli olmadığı anlamına gelmekte ve paydaşlar turizm gelişimi bağlamında yatırım için fikir ve beklentilerin (%10,7) olması gerektiğini belirtmektedirler.

Şekil 3'teki kod-alt kod bölümler modelinde sakin şehir algısı ana temasına yönelik kodlanma sıklığı belirlenmiş ve alt temalara ilişkin katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir. Sakin şehir algısı ana temasının en çok tekrarlanan alt teması olumsuz algı/benimsememe (27) olmuştur. En az tekrarlanan alt tema ise topluma/kuruma katkı (5) alt temasıdır. Katılımcıların sakin şehir tanımlamaları dikkat çekmektedir. **K1** sakin şehri "...sakin şehir denilince doğası ve coğrafyası bozulmamış, tahrip edilmemiş, belli bir gelenek ve kültürün devamlılığının olduğu, şehrin her bir zerresinde bunun hissedildiği, yöreye ait olguların olduğu, şehrin sakinliğinin insanlara da yansıdığı ve her bakımdan konforun olduğu kavramlar geliyor..." şeklinde tanımlamaktadır. Bir diğer katılımcı olan **K5** "...küreselleşmenin yarattığı homojen mekanlardan biri olmak istemeyen, yerel kimliğini, özelliklerini koruyan kasabalar ve kentler..." ve **K3** ise sakin şehri "...popüler kültüre bir başkaldırı ve yerel üretimin ve kültürün muhafaza edildiği veya edilmesi gerektiği bir alternatif turizm türüne hizmet eden bir anlayış..." şeklinde tanımlamaktadır. Şekil 3'teki ifadelerle bakıldığında sakin şehir Perşembe'nin 8 yılda

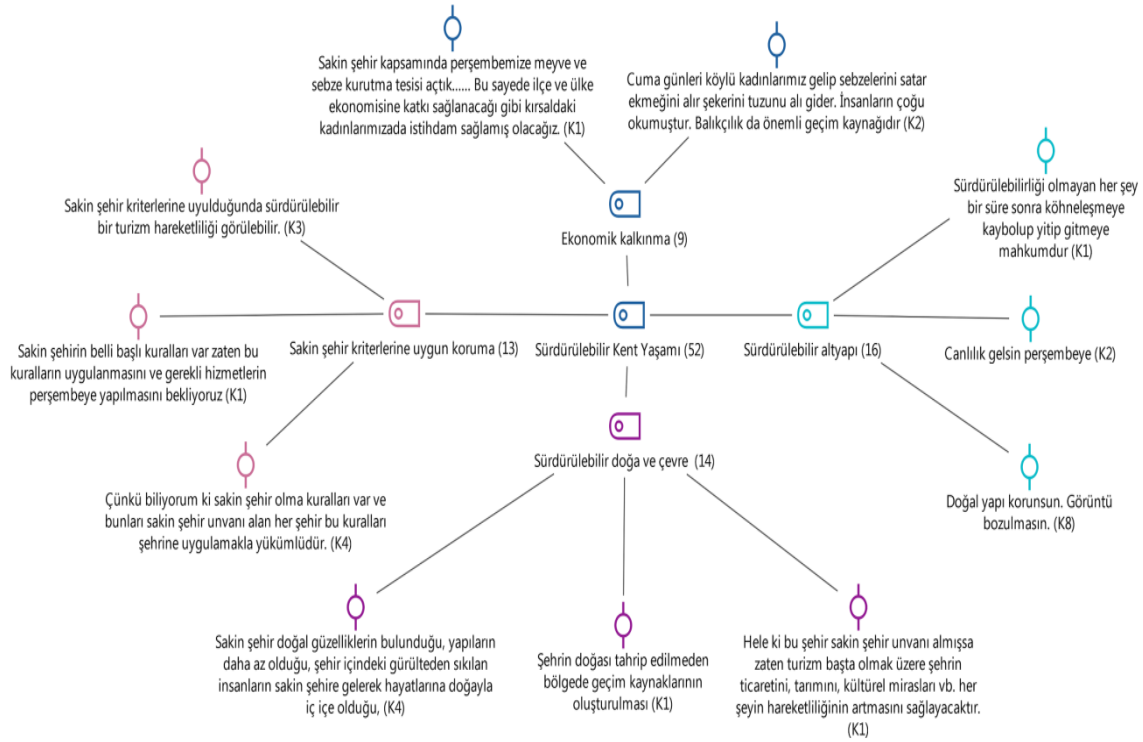

Şekil 3. Sakin Şehir Algısı Ana Temasına İlişkin Kod-Alt Kod Bölümler Modeli

Şehrin çok fazla bozulmadığı, sakin şehir kriterlerine uygun olarak sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulandığı, sakin şehrin ne olduğuna yönelik algının zamanla gelişmeye başladığı fakat ekonomik gelişim ve turizm yatırımları paydaşlar tarafından daha az bahsedildiği veya bu konular hakkında karamsar oldukları söylenebilmektedir.

sakin şehir olma ile ilgili uygulamaları belirli bir düzeye getirdiği fakat sakin şehir ile ilgili farkındalığı yüksek olan halkın beklentilerini tespit etmeye yönelik uygulamaların geri planda kaldığı varsayılmaktadır.

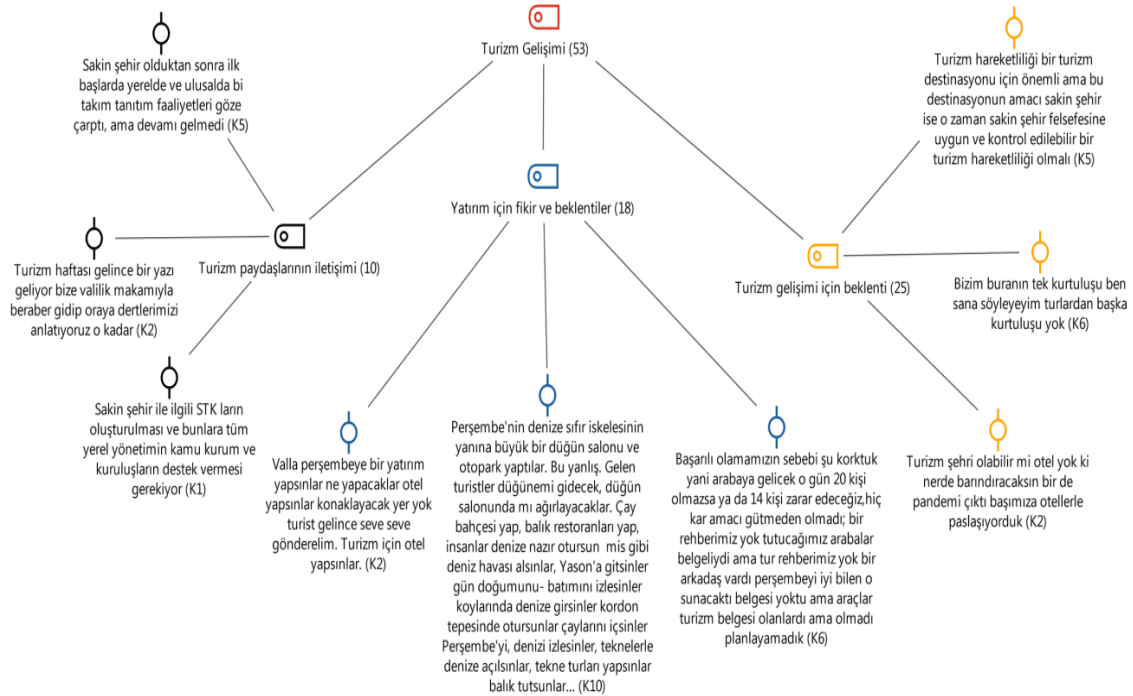
Sakin şehirlerin en önemli özelliklerinden biri sürdürülebilirlik ilkesine dayalı olmasıdır. Bu nedenle sakin şehir kriterlerine uygun bir şekilde koruma,

Şekil 4. Sürdürülebilir Kent Yaşamı Ana Temasına İlişkin Kod-Alt Kod Bölümler Modeli

sürdürülebilir altyapı gelişimi, sürdürülebilir doğa ve çevre ve sürdürülebilir altyapı alt temaları hem literatüre hem de elde edilen verilere göre belirlenmiştir.

Katılımcıların oldukça hassas yaklaştıkları sürdürülebilir kent yaşamı ana teması Perşembe'nin doğasının henüz bozulmadığına yönelik ifadeleri içermektedir.

Şekil 5. Turizm Gelişimi Ana Temasına İlişkin Kod-Alt Kod Bölümler Modeli

Bu ana tema içindeki *sürdürülebilir altyapı* alt teması (16) en sık tekrarlanan alt tema olmuştur. **K8** tarafından ifade edilen "...canlılık gelsin Perşembe'ye..." ifadesi henüz sakin şehrin diğer kalabalık şehirlerle benzemeden sakinliği korumaya devam ettiğine işaret etmektedir. Diğer yandan sürdürülebilir doğa ve çevre alt teması (14) doğrultusunda **K1**'in ifade ettiği "...hele ki bu şehir sakin şehir unvanı almışsa zaten turizm başta olmak üzere şehrin ticaretini, tarımını, kültürel mirasları vb. her şeyin hareketliliğinin artmasını sağlayacaktır..." cümlesinden sakin şehrin aynı zamanda bir turizm şehri olabileceği anlamı çıkarılmaktadır. Bir yer sakin şehir unvanı almışsa o yere tarım, ticaret, turizm yatırımları ve teşvikleri ile canlılık gelebilmektedir. Bu sayede bu ana tema altında daha az bahsedilen *ekonomik kalkınma* (9) bölgedeki esnafın, restoran işletmecisinin, otel sahibinin ve diğer birçok paydaşın sürdürülebilir kent yaşamını daha kaliteli algılamalarına olanak tanıyabilecektir.

Turizm gelişimi ve turist sayısındaki artış bakımından Ordu ili gittikçe dikkat çeken şehirler arasında yer almaktadır. 2018 yılında Ordu'da yerli turist sayısı 737.694 iken, 2019 yılında %15'lik artışla bu sayı 849.695 olmuştur. Benzer şekilde, 2018 yılında 110.692 olan yabancı turist sayısı, %7'lik artışla 118.046 olarak saptanmıştır. Toplamda ise, 2018 yılına oranla %14'lük bir artışla 2019 yılında Ordu'da 967.741 yerli ve yabancı turist konaklama yapmıştır (www.ordu.gov.tr, 2020). Fakat sakin şehir Perşembe'de henüz turizm hareketliliği istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Bu durum paydaşların beklentilerinin ve turizm gelişimi yönündeki isteklerinin artmasına sebep olabilmektedir. Şekil 5'teki turizm gelişimi ana temasına ilişkin kod- alt kod bölümler modelindeki frekanslara göre en sık tekrarlanan alt temanın *turizm gelişimi için beklenti* (25) olduğu tespit edilmiştir. Perşembe'nin turizm şehri olabilmesi için konaklama altyapısının sağlanması gerektiği, turların sayısının artması gerektiği ve tüm bu gelişimin sakin şehir felsefesine uygun olarak geliştirilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. **K2** buna ilişkin ifadesinde "... turizm şehri olabilir mi? Otel yok ki nerede barınacaksınız, bir de pandemi çıktı başımıza, otellerle paslaşıyorduk..." şeklinde bahsetmektedir. **K6** ise "...bizim buranın kurtuluşu... ben sana söyleyeyim...turlardan başka kurtuluşu yok" şeklinde ifade etmiştir. *Yatırım için fikir ve beklentiler* (18) alt temasında ise **K2** turizm gelişimi için fikrini şu şekilde sunmaktadır "...valla Perşembe'ye bir yatırım yapınlar. Ne yapacaklar? Otel yapınlar. Konaklayacak yer yok. Turist gelince seve seve gönderelim. Turizm için otel yapınlar...". Bu gelişim için *turizm paydaşlarının iletişimi* (10) alt teması içinde paydaşların önerileri bulunmaktadır. **K1** sakin şehir gelişimi için turizm paydaşlarının iletişimi konusundaki görüşünde yerel yönetimlerin, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının desteğinin

olması gerektiğini vurgulamakta ve bunu şu şekilde ifade etmektedir: "...sakin şehir ile ilgili STK'ların oluşturulması ve bunlara tüm yerel yönetimin kamu kurum ve kuruluşların destek vermesi gerekiyor..."

Alt temalara ilişkin yüzde grafiği, kod- alt kod bölümler modeli doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre en sık tekrarlanan alt temalar, olumsuz algı/benimsememe, turizm gelişimi için beklenti, yatırım için fikir ve beklentiler olduğu tespit edilmiştir. En az tekrarlanan alt temalar ise olumlu algı/benimseme ve topluma/kuruma katkı alt temalarıdır. Bu bakımdan araştırmanın sonucu oldukça çarpıcıdır. Sakin şehir olmanın araştırmaya katılanların bakış açısı ile Perşembe'ye katkısı bulunmamaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Günümüzde sakin şehir hareketi şehirlerin kendine özgü kültürel ve tarihsel kaynaklarının korunmasına katkı sağlarken, aynı zamanda sakin şehir, diğer şehirlere kıyasla farklılaştırılmasında ve ziyaretçiler tarafından tercih edilen yerler haline getirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle sakin şehir kriterlerini sağlama potansiyeli bulunan şehirlerin, sakin şehir unvanı alabilmek için bir yarış içinde oldukları söylenebilir (Çoban & Harman, 2016). Sakin şehir olmak çoğu zaman şehirlere büyük avantajlar sağlasa da yerel yönetimlerin sakin şehir olma yolunda ilerlerken paydaşların desteğini alması da önemli bir konu haline gelmektedir. Bu araştırmada Perşembe'nin sakin şehir olduktan sonraki uygulamalara ve yaklaşımlara yönelik paydaş görüşleri değerlendirilmiş ve paydaşların eleştirel bakış açılarına ulaşılmıştır. Elde edilen verilere ilişkin ana ve alt temalar doğrultusunda sakin şehir olmak, Perşembe'nin paydaşları için olumsuz bir algı oluşturmaktadır. Bununla birlikte Ordu'yu çevre illere bağlayan çevre yolunun yapılması ile Perşembe'den geçen sahil yolu atıl kalmış ve bu da sakin şehir olmayı gerekli kılmıştır. Paydaşların bu süreçte alınan kararlara ve uygulamalara dâhil olamamalarının sakin şehir Perşembe'nin geri planda kalmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, özellikle esnaf ve taksi şoförlerinin kazanç elde edememelerinden şikâyet etmeleri ve çözüm olarak turizmi sunmaları; turizmin, Perşembe için büyük bir gelir kaynağı olacağı yönündeki bakış açısını güçlendirmektedir. Bunun için gerekli altyapının sağlanması, yatak kapasitelerinin artırılması, tanıtıma önem verilmesi gibi fikirler ortaya atılmıştır. Sadece turizm bağlamında değil, Perşembe'nin kendi kendine yeten bir ilçe olması ve hatta ihraç edilebilecek tarım ürünlerinin de üretilmesi için sivil toplum kuruluşlarının projeleri söz konusudur. Özellikle kadın iş gücünün ön planda olduğu sosyal

adalet ilkelerinin benimsendiği bir sakin şehir beklentisi hâkimdir. Balıkçılığın ön planda olduğu ve geçim kaynakları arasında önemli bir payı olması söz konusu iken turistik yeme içme tesisi/ balık restoranı gibi girişimlerin yeterli düzeyde olmadığı düşünülmektedir. Turizmin gelişimine ilişkin yerel yönetimlerin desteğinin yeterince hissedilmediği ve tanıtım eksikliklerinin de olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Her şehrin sakin şehir olamayacağı, olsa bile paydaşların ve özellikle paydaşlar içerisinde yerel halkın düşüncelerine önem verilmesi düşüncesi araştırma sonuçları doğrultusunda ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlar Perşembe ile ilgili sakin şehir kapsamında yapılmış olan Kabacık'ın (2015), çalışmasını desteklemektedir. Ancak Numanoglu & Güçer (2018) ile Şengül & Atabey'in (2018) çalışmalarında aksi görüşler belirtilmiş ve bu çalışmalarını desteklemeyen sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın Uygulamaya Katkısı

Sakin şehir kriterlerine uygun olarak turizm gelişimine destek verilmesi için teşvikler gerçekleştirilmesi, başta yerel halk olmak üzere diğer paydaşların iletişim sürecine dâhil olması ve kararların bu doğrultuda alınması araştırmanın kapsamında önerilmektedir. Bununla birlikte turizm gelişimi için birliklerin kurulması, projelerin gerçekleştirilmesi, öncelikle ulusal sonra uluslararası tanıtımın yapılması sakin şehir Perşembe'nin gelişimine katkıda bulunacaktır. Bununla birlikte öne çıkan turistik çekiciliklerin ziyaret edilmesi için seyahat acentelerinin bu alanlara yavaş turizm kapsamında turlar düzenlemesi ve tur güzergâhlarında yer vermesi hem turist deneyimine hem seyahat acentelerinin turistik ürün çeşitliliğine katkı sağlayacaktır. Bu sayede Perşembe'nin tanıtımı üzerinde olumlu etkiler gerçekleşecektir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan topluma katkı düzeyinin en az seviyeden en yüksek seviyeye çıkması olasıdır.

Bu çalışma ile sakin şehir olma sürecinde paydaşların bilgilendirilmesinin ve bunun devamlılığının önemli bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Yerel yönetimler yıllar içinde değişebilmekte ve sakin şehir kavramının sakin şehirlerde sürdürülebilirliği de tehlikeye düşebilmektedir. Paydaşların bu felsefeyi benimsemesi ile farklı yerel yönetimlerin olması halinde de bu felsefenin benimsenip sürdürülebilir hale geleceği düşünülmektedir. Sakin şehir olgusunun anlaşılması için yerel halkın ve tüm paydaşların bilgilendirilmesi daha bilinçli bir gelişimin sağlanmasının önünü açacaktır. Sakin şehire yönelik bilgi düzeyi arttıkça yerel kültürün, toplumsal kimliğin korunması sağlanacak ve birbirine benzeyen turizm destinasyonlarının sayısı azalacak ve özgün destinasyonlar ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle bu tür oluşumlarda paydaşların göz ardı edilmemesi, sürecin her aşamasında dâhil edilmesi oluşumun devamlılığı açısından önerilmektedir.

Araştırmanın Teorik Katkısı

Durum çalışması olarak ele alınan araştırmada, sakin şehire yönelik değerlendirmelerin araştırmanın farklı boyutlandırmalara olanak tanıdığı görülmektedir. Ana ve alt tema olarak belirlenen ve hem alan yazından hem de nitel verilerden elde edilen bu boyutlandırmalar nicel çalışmalarda da kullanılabilir. Bir destinasyonun gelişimine yönelik nicel çalışmalarda elde edilemeyen noktaların ise nitel çalışmalar ile tamamlanması ve derinlemesine bilgi elde edilmesi açısından teoride nitel çalışmanın güçlü yönü vurgulanmaktadır. Bu bakımdan gelecekteki çalışmalarda, araştırma deseni olarak farklı bir desen belirlenebileceği gibi odak grup görüşmesi vb. farklı veri toplama yöntemi ile de farklı değerlendirmeler veya bakış açıları elde edilebilir.

Araştırmanın temel sınırlılığı gerek yerel yönetimden gerekse mahalli idareden bir yetkilinin görüşme talebine olumlu cevap vermemesidir. Bundan sonraki araştırmacılara yerel yönetim ve mahalli idarelerden yetkililerle görüşülerek, paydaş gruplarının artırılarak bu çalışmanın tekrarlanması önerilmektedir. Diğer sakin şehirdeki uygulamalarla kıyaslanarak karşılaştırmalı sakin şehir uygulamalarına ilişkin araştırma yapılması Perşembe'nin gelişimi için önemli bir çalışma olacaktır.

KAYNAKÇA

- Alkan, A. (2020). Yerel Paydaşların Cittaslow Şehir Ağına Yönelik Algı ve Tutumlarına İlişkin Bir Araştırma: Ahlat Cittaslow Şehir Örneği. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 47, 261-280
- Bahtiyar Karadeniz, C. (2014). Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Sakin Şehir Perşembe. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 84-107.
- Bekdemir, Ü. (2007). *Karadeniz Kıyı Kentleri (Samsun Hopa Arası)*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (H. Aydın, Çev.) Konya: Eğitim Yayınevi.
- Buran, A. (2017). Nitel Araştırmada Veri Toplama. F. N. Seggie, & Y. Bayyurt içinde, *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları* (s. 43-58). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Butler, R. W. (1991). Tourism, Environment, and Sustainable Development. *Environmental Conservation*, 201-209.
- Chichilnisky, G. (1997). What Is Sustainable Development? *Land Economics*, 467-491.
- Cittaslow Türkiye. (2020, 08 12). www.cittaslow.org. www.cittaslow.org adresinden alınmıştır
- Coşar, Y. (2013). *Yavaş Şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel araştırma ve Araştırma Deseni*. (M. Bütün, & S. B. Demir, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çoban, Ö., & Harman, S. (2016). Yavaş Şehir (Cittaslow) Türkiye Ağı'na Üye Olan Şehirlerin İnternet Sitelerinde Yavaş Şehir Temasının Görünürlüğü Üzerine Bir Araştırma. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 17(2), 235-253.
- Erdoğan, İ. (2005). Orta Karadeniz Bölgesinin Tarihi Coğrafyası. *Orta Karadeniz Kültürü Sempozyumu*, (s. 21-33). Ankara.
- Kabacık, M. (2015). Orta Karadeniz'de Sakin Şehir (Citta Slow) Perşembe: Sakin Şehir Olma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Yöreye Katkıları. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 31-46.
- Kızıltepe, Z. (2017). İçerik Analizi. F. N. Seggie, & Y. Bayyurt içinde, *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, analiz ve Yaklaşımları* (s. 253-266). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Knox, L. P. (2005). Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World. *Journal of Urban Design*, 10(1), 1-11.
- Markwell, K., Fullagar, S., & Wilson, E. (2012). Reflecting Upon Slow Travel and Tourism Experience. S. Fullagar, K. Markwell, & E. Wilson içinde, *Slow Tourism Experiences and Mobilities* (s. 227-233). UK: Channel View Publication.
- Mayer, H., & Knox, P. L. (2009). Pace of life and quality of life: The slow city charter. M. J. Sirgy, R. Phillips, & D. R. Rahtz içinde, *Community Quality-of-Life Indicators: Best Cases III. Community Quality-of-Life Indicators* (s. 21-40). Dordrecht: Springer.
- Merriam, S. b. (2015). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. (S. Turan, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Miele, M. (2008). CittàSlow: Producing Slowness against the Fast Life. *Space and Polity*, 12(1), 135-156.
- Numanoğlu, E., & Güçer, E. (2018). Yerel Halk Açısından Yavaş Şehir Akımı Algısı: Perşembe Örneği. *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 3(2), 11-22.
- Özdemir, M. (2005). Orta Karadeniz Tarihi Coğrafyasına Başka Bir Bakış. *Orta Karadeniz Kültürü Sempozyumu*, (s. 33-57). Ankara.
- Sezgin, M., & Ünüvar, Ş. (2011). *Sürdürülebilirlik ve Şehir Planlaması Ekseninde Yavaş Şehir*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Şengür, Ş., & Atabeyoğlu, Ö. (2018). Slow City Movement: A Case Study Perşembe-Ordu. *Kastamonu University Journal of Engineering and Sciences*, 4(1), 25-33.
- Tüik. (2020). *Türkiye Nüfus İstatistikleri*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- Ünal, M., & Zavalısız, Y. s. (2016). Küreselleşme Karşısı Bir Hareket: Yavaş Hareketi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 889-912.
- www.ordu.gov.tr. (2020, 01 17). 2019 Yılında 967.741 Yerli ve Yabancı Turist Ordu'da Konaklama Yaptı. 11 3, 2020 tarihinde T.C. Ordu Valiliği: <http://www.ordu.gov.tr/2019-yilinda-967741-yerli-ve-yabanci-turist-orduda-konaklama-yapti> adresinden alındı
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. (2016). *Perşembe İlçesinin Yavaş Kent Birliğine Dâhil Olmasının Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, İ., & Çokal, Z. (2019). Yavaş Turizm. Ş. Aydın, & D. Eren içinde, *Alternatif Turizm* (s. 203-218). Ankara: Detay Yayıncılık.

Yin, R. K. (2003). *Case Study Research Design and Methods*. California: Sage Publications.

Yurtseven, H. R., & Kaya, O. (2011). Local Food in Local Menus: The Case of Gokceada. *Tourismos: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 6(2), 263-275.

Destek Bilgisi: Bu çalışmanın hazırlanması süresince herhangi bir bireyden ya da kurumdan aynı ya da nakdi bir yardım/destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Makalede herhangi bir çıkar çatışması ya da kazancı yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Turizm Akademik Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

Bilgilendirilmiş Onam Formu: Tüm taraflar kendi rızaları ile çalışmaya dâhil olmuşlardır.

Etik Kurul Onayı: Bu Çalışma İçin Iğdır Üniversitesi 13.07.2020 tarihli 2020/22 toplantı sayılı “Etik Kurul Onayı” alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı:

1. Yazar = 50%, 2. Yazar = 50%

Extensive Summary

The views of stakeholders on the implementations and approaches in Cittaslow Perşembe

Zeynep ÇOKAL*, Nilgün DEMİREL

INTRODUCTION

In today's world, where sustainability is very important, some communities think that speed should be stopped and started movements. One of these movements is the slow movement that occurs in response to fast consumption. Its slow movement has the belief that one can achieve resistance and change along with it by controlling the rhythm of one's life. This philosophy opens the door to a movement that aims to critically change the patterns of a fast, global, disconnected from nature, consumption-oriented lifestyle (Ünal & Zavalsız, 2016). Sustainability is the basis of its slow movement. In this direction, the slow food movement has started to ensure the sustainability of eating habits and to react to the issue of fast food (Yılmaz & Çokal, 2019). Later, this philosophy was adopted and spread in different fields.

The areas in which this philosophy was most widely adopted in the world have been slow food and slow cities. However, while the main purpose of this philosophy is sustainability, "slow food" and "slow city" movements have begun to be adopted in destinations for different purposes. Especially the slow city title has become a prestige and label for cities. With this label, cities have started to have ideas such as appealing to more masses and even more visitors by increasing their recognition. This creates a situation quite contrary to the essence of the slow city philosophy. This study, it is tried to reveal the perceptions of the stakeholders on the title of the slow city and their perception of the slow city in Perşembe, which is the first slow city of the Black Sea and is within the borders of Ordu province. Besides, this study, it was aimed to determine the views of the stakeholders about the slow city practices in Perşembe.

METHODOLOGY

The qualitative research approach is used in the research. The case study was preferred as a research design. In the data collection method, interview and document examination technique was preferred. In the first stage of the study, documents related to the slow city and Perşembe were examined, and these resources were used to create the semi-structured questionnaire. In forming the research questions, first of all, the closed

code system was used and main themes and sub-themes were determined according to the literature. Besides, the main themes and sub-themes were re-evaluated using the open code system in the light of the data from the participants. Ethics committee approval was obtained for the interview form created. During the data collection process, individual interviews were preferred. During the interview process, the principle of volunteering was paid attention to.

Purposive and snowball sampling methods were preferred in determining the participants. Within the scope of the reliability of the study, a consensus was achieved between the coders, and the strategy of consulting field experts, one of the classical methods, was used. Stakeholders in slow city Perşembe were included in the sample in the research. Interviews were held with 2 tradesmen, 2 academicians, 1 agricultural engineer / President of the Slow City Perşembe Producer Women's Association, 1 restaurant manager, 1 student, 1 hotel manager, 1 taxi driver, and 1 hotel employee. Content analysis was used in the data analysis method.

FINDINGS

Three main themes and 12 sub-themes were created as a result of the comparison made by two independent researchers to describe and examine the situation regarding the practices and approaches in Slow City Perşembe. According to the word cloud, 100-word groups were determined with 3002 word frequency for the slow city Perşembe. The first words that stand out in the word cloud and their frequency; calm (90), city (95), Perşembe (87), tourism (37), local (20), tourist (15), the municipality (18), beautiful (18), public (11), missing (11), place (11), Ordu (9), local (7).

The research has 3 main themes. These are "Slow City Perception", "Sustainable Urban Life" and "Tourism Development". The main theme of "Slow City Perception" was coded 64 times and became the most repeated main theme. The main theme of "Tourism Development" was coded 53 times and "Sustainable Urban Life" 52 times. Sub-themes are; calm city awareness, informing stakeholders, positive perception/adoption, negative perception/non-adoption, contribution to society/institution, sustainable infrastructure, sustainable nature and environment, conservation by slow city criteria, economic development, ideas and expectations for investment, communication of tourism stakeholders, tourism it is in the form of expectation for its development. It is concluded that for Perşembe to become a tourism city, accommodation infrastructure must be provided, the number of tours must increase and all this development can be developed by the slow city philosophy. According to the results obtained in

* Corresponding author at: Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Tourism Faculty. zynpcokal@gmail.com

line with the percentage chart of sub-themes, code-sub-code segments model, it was determined that the most frequently repeated sub-themes were negative perception/non-adoption, expectations for tourism development, ideas, and expectations for investment. The least repeated sub-themes are positive perception/adoption and contribution to society/institution. In this respect, the result of the research is quite striking. Being a slow city does not contribute to Persembe from the perspective of the participants.

RESULTS

Although being a slow city often brings great advantages to cities, it is also an important issue that local governments get the support of stakeholders as they move towards becoming a slow city. Being a slow city in line with the main and sub-themes regarding the data obtained creates a negative perception for Persembe's stakeholders. However, with the construction of the ring road connecting Ordu to the surrounding provinces, the coastal road passing through Persembe remained stagnant and this made it necessary to be a slow city. The fact that the stakeholders are not involved in the decisions and practices taken in this process is thought to cause the slow city Persembe to remain in the background.

As a result of the interviews, the complaints of tradesmen and taxi drivers about their inability to make a profit and offering tourism as a solution strengthen the perspective that tourism will be a great source of income for Persembe. Ideas such as providing the necessary infrastructure, increasing bed capacities, giving importance to promotion were put forward for this. It was concluded that the support of local governments was not felt sufficiently and there was also a lack of promotion. The idea that not every city can be a slow city, even if it is, the opinions of the stakeholders and especially the local people among the stakeholders should be emphasized, emerges in line with the research results. These results support the study of Kabacık (2015), which was conducted within the scope of the slow city Persembe. However, the opposite views of the studies of Numanoğlu & Güçer (2018) and Şengül & Atabey (2018) were expressed and results that did not support these studies were revealed.

It is recommended within the scope of the study that incentives to support tourism development by the criteria of the slow city, the involvement of other stakeholders, especially the local people, in the communication process, and those decisions are taken in this direction. However, the establishment of unions for tourism development, realization of projects, national and international promotion will contribute to the development of the slow city Persembe. In this

way, the level of contribution to society emerging as a result of the research may increase from the lowest level to the highest level.

With this study, the importance of informing the stakeholders in the process of being a slow city and its continuity is revealed once again. Local governments can be different over the years, and the sustainability of the concept of the slow movement in slow cities can also be compromised. It is thought that with the adoption of this philosophy by the stakeholders if there are different local governments, this philosophy will be adopted and become sustainable. For this reason, it is recommended that stakeholders should not be ignored in such formations and should be included in every stage of the process for the continuity of the formation.